

Dosarul nr. 2ra-1667/22
2-17216656-01-2ra-25112022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Mazur
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, V. Buhnaci, M. Guzun

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Ion Cernolev,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Reu împotriva lui Petru Popa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 iunie 2022 și deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Petru Popa, s-a casat hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Vitalie Reu, ca fiind neîntemeiată,

constată:

La 07 decembrie 2017, Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Oleg Calugari, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Petru Popa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 13 martie 2015, Vitalie Reu, în calitate de împrumutător și Petru Popa, în calitate de împrumutat, au încheiat contractul de împrumut bănesc nr. 1, prin care primul a transmis celui din urmă cu titlu de împrumut mijloace bănești în sumă totală de 10 000 de euro, pe un termen de 30 de zile, cu scadența până la 12 aprilie 2015.

Reclamantul a menționat că împrumutatul Petru Popa și-a onorat parțial obligațiile contractuale, restituind doar suma de 4 400 de euro. Astfel, în repetate rânduri i-a solicitat rambursarea integrală a împrumutului bănesc, însă, Petru Popa a ignorat această cerință, fără să-i comunice motivul și cauza restituirii

împrumutului bănesc, eschivându-se cu rea voință de la executarea obligațiilor asumate prin contractul de împrumut.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă extrajudiciară, la 17 noiembrie 2017, Vitalie Reu i-a transmis împrumutatului Petru Popa o reclamație cu scrisoare recomandată, prin care a solicitat repetat rambursarea împrumutului bănesc, în termen de 10 zile calendaristice din momentul primirii reclamației, însă, nu a primit niciun răspuns la aceasta.

Deopotrivă, în opinia reclamantului, în condițiile în care împrumutatul Petru Popa nu a restituit datoria în sumă de 5 600 de euro, urmează să îi plătească și dobânda de întârziere în sumă de 3 210,72 de euro, în conformitate cu art. 619 din Codul civil.

Reclamantul Vitalie Reu a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea de la Petru Popa a datoriei în sumă de 5 600 de euro în baza contractului de împrumut bănesc încheiat la 13 martie 2015, a dobânzii de întârziere în sumă de 3 210,72 de euro, a sumei de 11 400 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică și a sumei de 3 425 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat.

Prin hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de Vitalie Reu.

S-a încasat de la Petru Popa în beneficiul lui Vitalie Reu datoria în sumă de 5 600 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 210,72 de euro, în valută națională conform cursului valutar al BNM la momentul executării hotărârii; taxa de stat în quantum de 5 365 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 500 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins (vol. I, f.d. 42, 90-91).

Prin decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Petru Popa, s-a casat hotărârea din 16 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a remis cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători (vol. I, f.d. 127, 128-153).

Prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Vitalie Reu.

S-a încasat de la Petru Popa în beneficiul lui Vitalie Reu datoria în sumă de 5 600 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 210,72 de euro, în valută națională conform cursului valutar al BNM la momentul executării hotărârii; taxa de stat în quantum de 3 425 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 de lei.

În partea compensării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 400 de lei, acțiunea s-a respins (vol. II, f.d. 17, 24-28).

La 10 septembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Petru Popa a declarat apel împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 23).

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Petru Popa, s-a casat hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de Vitalie Reu, ca fiind neîntemeiată (vol. II, f.d. 74, 75-80).

Prin decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a încasat de la Vitalie Reu în beneficiul lui Petru Popa taxa de stat achitată în instanța de apel în cuantum de 2 568,75 de lei, cheltuieli pentru expertiză în sumă de 3 150 de lei și suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest cererea depusă de Petru Popa s-a respins (vol. II, f.d. 89-93).

La 22 septembrie 2022, Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Ion Cernolev, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, precum și compensarea suplimentară a cheltuielilor sub forma taxei de stat în cuantum de 1 712,50 de lei achitate pentru cererea de recurs (vol. II, f.d. 98-103).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței și a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea care urmează a fi aplicată și a soluționat greșit pricina prin aprecierea incorectă și arbitrală a probelor din dosar.

În opinia recurentului, instanța de apel urma să aplice în speță prevederile dispozițiilor art. 867 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), care reglementa raporturile juridico-civile născute în baza contractului de împrumut.

La caz, faptul existenței relațiilor juridice de împrumut între Vitalie Reu și Petru Popa este demonstrat prin contractul de împrumut bănesc nr. 1 din 13 martie 2015, însă, instanța de apel a lăsat acest contract fără apreciere.

Recurentul a relevat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Petru Popa nu a prezentat careva probe, potrivit cărora contractul de împrumut bănesc nr. 1 din 13 martie 2015 nu a fost semnat de către el. Ba mai mult ca atât, nu s-a ținut cont nici de raportul de expertiză judiciară nr. 447 din 01 aprilie 2021, în care se menționează că nu a fost posibil de soluționat întrebarea dacă a fost, sau nu, executată de către numitul Petru Popa semnătura la rubrica „împrumutul”.

Vitalie Reu a considerat că instanța de apel a preluat poziția lui Petru Popa, precum că, în speță, *de facto* ar fi existat relații de împrumut între două persoane juridice SRL „Prim Acord” și SRL „Luilmar” în valoare de 10 000 de euro, dar nu între Petru Popa și Vitalie Reu. Însă, instanța de apel nu a dat apreciere faptului că, la materialele cauzei civile este anexată ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a persoanei juridice și a reprezentatului acesteia din 01 septembrie 2015 emise de ofițerul de urmărire penală al SUP al IP Orhei, prin care s-a constatat că administratorul SRL „Prim Acord”, în persoana lui Petru Popa, abuzând de funcția ce o deține în cadrul societății și urmărind scopul însușirii bunurilor încredințate în administrarea sa, în perioada lunilor mai-iulie 2015, în comun acord cu persoanele nestabilite de către organul de urmărire penală, au însușit mijloace bănești în urma realizării și înstrăinării pietrișului aflat în stoc la SRL „Prim Acord” în cantitate de 1 222,320 de tone, motorinei în cantitate de 2 558 de litri și piatră but în cantitate de 8 620 de tone.

Astfel, pietrișul transmis de Petru Popa lui Vitalie Reu a fost însușit din stocul de la SRL „Prim Acord”, dar nu livrat oficial de SRL „Prim Acord” către SRL „Luilmar” în baza cărorva facturi fiscale și acte de predare-primire.

Mai mult decât atât, în rezultatul percheziției efectuate la SRL „Luilmar” nu a fost depistat un contract de împrumut sau alt act juridic privind achiziționarea și livrarea pietrișului încheiat cu SRL „Prim Acord” în valoare de 10 000 de euro.

Așa, în opinia recurentului, instanța de apel eronat a considerat că în speță nu sunt raporturi juridico-civile născute în baza unui contract de împrumut, iar din acest considerent nu sunt incidente prevederile art. 867 din Codul civil. Or, această concluzie este combătută prin suportul probator administrat, și anume: contractul de împrumut semnat între Vitalie Reu și Petru Popa la 13 martie 2015 și recipisa despre recepționarea sumei împrumutate din 13 martie 2015, prin care Petru Popa a confirmat primirea banilor conform contractului de împrumut.

La 18 decembrie 2022, Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Ion Cernolev, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă cererea lui Petru Popa cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată (vol. II, f.d. 109, 110-111).

În motivarea recursului, Vitalie Reu a invocat că, deoarece consideră decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău ca fiind neîntemeiată și care urmează a fi casată, cu titlu subsecvent, urmează a fi casată și decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a cererii lui Petru Popa cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin referința din 01 februarie 2023, intimatul Petru Popa, reprezentat de avocatul Nicolae Negrei, a solicitat declararea ca fiind inadmisibile recursurile depuse de Vitalie Reu împotriva deciziei din 15 iunie 2022 și deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Colegiul consideră oportun de a învedera că, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 15 iunie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „ana.rosu@justice.md”, decizia motivată din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată

reprezentantului recurentului în mod electronic la 07 septembrie 2022 (vol. II, f.d. 81). Totodată, decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurenteii în mod electronic la 21 noiembrie 2022 (vol. II, f.d. 84).

Astfel, Colegiul opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă la 22 septembrie 2022 (vol. II, f.d. 98), iar împotriva deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 cererea de recurs a fost depusă în mod electronic la 18 decembrie 2022 (vol. II, f.d. 109).

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-au considerat admisibile recursurile declarate de Vitalie Reu împotriva deciziei din 15 iunie 2022 și deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău și s-au transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând argumentele invocate în recursuri, prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursurile declarate de Vitalie Reu urmează a fi admise și casată decizia din 15 iunie 2022 și decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În debutul analizei sale, Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac vs. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit căreia, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Colegiul constată că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, reclamantul Vitalie Reu a solicitat încasarea de la Petru Popa în beneficiul său a

datoriei în sumă de 5 600 de euro în baza contractului de împrumut bănesc încheiat la 13 martie 2015, a dobânzii de întârziere în sumă de 3 210,72 de euro, a sumei de 11 400 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică și a sumei de 3 425 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 10 septembrie 2021 a admis parțial acțiunea depusă de Vitalie Reu, a încasat de la Petru Popa în beneficiul lui Vitalie Reu datoria în sumă de 5 600 de euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 210,72 de euro, în valută națională conform cursului valutar al BNM la momentul executării hotărârii; taxa de stat în cuantum de 3 425 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 000 de lei (vol. II, f.d. 17, 24-28).

Rejudecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a casat hotărârea din 22 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a respins acțiunea depusă de Vitalie Reu, ca fiind neîntemeiată (vol. II, f.d. 74, 75-80).

Totodată, prin decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a încasat de la Vitalie Reu în beneficiul lui Petru Popa taxa de stat achitată în instanța de apel în cuantum de 2 568,75 de lei, cheltuieli pentru expertiză în sumă de 3 150 de lei și suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, în rest, cererea depusă de Petru Popa s-a respins (vol. II, f.d. 89-93).

Analizând partea motivată a deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul atestă că instanța de apel și-a motivat soluția de respingere a pretențiilor lui Vitalie Reu prin faptul că între părțile litigante, de fapt, nu au fost relații prevăzute de contractul de împrumut, care ar fi guvernate de prevederile art. 867 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), ci alte relații.

Instanța de apel a constatat că obiectul prezentului litigiu îl formează presupusa datorie a lui Petru Popa față de Vitalie Reu în sumă de 5 600 de euro născută în baza contractului de împrumut bănesc din 13 martie 2015. Prin recipisa din 13 martie 2015 Petru Popa s-a obligat să restituie suma în termenele prevăzute în contract sau să transmită gratuit în contul stingerii datoriei materiale de construcție, după cum urmează: piatră de calcar cu fracția 5:20, raportat la prețul de 160 de lei pentru o tonă. Cantitatea materialelor de construcție va corespunde echivalentului în lei a sumei de 10 000 de euro la data semnării contractului, conform cursului oficial al BNM de 19,80 de lei, pentru un euro.

La fel, instanța de apel a observat că, la 01 septembrie 2015, SUP al IP Orhei a pornit urmărirea penală, iar în urma acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații s-a constatat faptul că, piatra și pietrișul ce aparține SRL „Prim Acord” au fost realizate către SRL „Luilmar”. Potrivit declarațiilor martorului Vitalie Reu, șef secție de producere la SRL „Luilmar”, date în cadrul urmăririi penale, „în perioada 03 aprilie 2015 – 24 iunie 2015, în scopul achitării datoriei, i-a fost livrată piatră spartă fracția 5:20, în cantitate de

531,25 de tone, echivalent cu suma de 4 400 de euro”. Acest fapt fiind confirmat de către Vitalie Reu și în cadrul examinării prezentei cauze civile.

În opinia instanței de apel, aceste circumstanțe denotă că recipisa, în temeiul căreia se solicită restituirea sumei de 5 600 de euro cu titlu de împrumut, nu poate fi calificată ca fiind o confirmare a încheierii unui contract de împrumut, după cum pretinde reclamantul Vitalie Reu.

În această consecvență, Colegiul consideră că instanța de apel a judecat formal prezenta cauză civilă, iar drept consecință nu a determinat componentele acțiunii civile, în special, părțile litigante, obiectul acțiunii civile și temeiurile acesteia.

Relevant este că, obiectul acțiunii civile îl formează pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

Reieșind din aceasta, instanța de apel trebuia să determine raportul material-litigios dintre părțile litigante întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia. Subsecvent identificării raporturilor dintre părți, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe pricina dedusă judecății, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

În speță, reclamantul Vitalie Reu pretinde că, la 13 martie 2015, în calitate de împrumutător a încheiat cu Petru Popa, în calitate de împrumutat, contractul de împrumut bănesc nr. 1, prin care i-a transmis celui din urmă cu titlu de împrumut mijloace bănești în sumă totală de 10 000 de euro, pe un termen de 30 de zile, cu scadența până la 12 aprilie 2015 (vol. I, f.d. 10).

Totodată, prin recipisa datată cu 13 martie 2015, Petru Popa a confirmat faptul că a primit de la Vitalie Reu suma de 10 000 de euro în baza contractului de împrumut bănesc nr. 1 din 13 martie 2015, echivalentul a 198 000 de lei și s-a obligat să o restituie în termenul prevăzut în contract să transmită gratuit în contul datoriei materiale de construcții, după cum urmează: piatră de calcar cu fracția 5:20, raportat la prețul de 160 de lei pentru o tonă (vol. I, f.d. 11).

Conform art. 867 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare la data semnării contractului de împrumut din 13 martie 2015), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Colegiul notează că, în sensul art. 867 din Codul civil, contractul de împrumut reprezintă un act bilateral, conform căruia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate.

Astfel, contractul de împrumut este unul consensual, fiind valabil încheiat la momentul realizării acordului de voință asupra tuturor condițiilor esențiale și dă naștere la obligații reciproce pentru ambele părți.

În această ordine de idei, Colegiul observă că memoriul deciziei instanței de apel nu conține o motivare din care să rezulte de ce raporturile juridico-civile dintre părțile litigante Vitalie Reu și Petru Popa nu cad sub incidența art. 867 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), în condițiile în care convenția încheiată între aceștia la 13 martie 2015 corespunde regulilor generale cu privire la forma contractului de împrumut, fiind întocmit în formă scrisă și semnat olograf de ambele părți contractante (împrumutător și împrumutat), iar prin recipisa din 13 martie 2015 împrumutatul Petru Popa a confirmat că împrumutătorul Vitalie Reu și-a executat obligația contractuală de a-i transmite mijloacele bănești în cuantumul prevăzut de contractul de împrumut.

La fel, decizia instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte, de ce faptele constatate în urma acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații, precum că, în perioada 03 aprilie 2015 – 24 iunie 2015, SRL „Luilmar”, în cadrul căreia Vitalie Reu deținea funcția de șef secție de producere, a acceptat și primit de la SRL „Prim Acord”, administratorul căreia era Petru Popa, piatră spartă cu fracția 5:20, în cantitate de 531,25 de tone, echivalent cu suma de 4 400 de euro, exclud existența raporturilor civile de împrumut dintre Vitalie Reu și Petru Popa, precum și de ce aceste circumstanțe îl exonerează pe Petru Popa să restituie mijloacele bănești primite de la Vitalie Reu cu titlu de împrumut în baza contractului de împrumut bănesc nr. 1 din 13 martie 2015.

Colegiul atestă că, instanța de apel a expus în partea motivată a deciziei din 15 iunie 2022 doar concluziile sale, fără a arăta în baza căror mijloace de probă a constatat aceste fapte juridice și fără a expune cum a ajuns la această concluzie.

Mai mult ca atât, la cercetarea suportului probator administrat de către participanții la proces și anexat la materialele cauzei, în special actele procesuale din cadrul dosarului penal, instanța de apel trebuia să țină cont de prevederile art. 117 alin. (2) coroborate cu art. 121 și art. 122 din Codul de procedură civilă.

Astfel, actele procesuale din cadrul dosarului penal, în special ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a persoanei juridice și a reprezentantului acesteia, procesul-verbal de audiere suplimentară a reprezentantului părții vătămate, demersul privind autorizarea efectuării percheziției, încheierea judecătorului de instrucție, ordonanța de efectuare a percheziției, procesul-verbal de percheziție și procesul-verbal de audiere a martorului (vol. I, f.d. 173, 174-175, 179, 180-181, 182, 183-184, 185-186) urmau a fi apreciate din punct de vedere a pertinentei lor ca probe în prezentul dosar civil și trebuia să se verifice în ce măsură acestea au relevanță cu raporturile juridico-civile dintre Vitalie Reu și Petru Popa născute în baza contractului de împrumut bănesc nr. 1 din 13 martie 2015.

Colegiul consideră că, în condițiile în care instanța de apel a acceptat cu titlu de probe înscrisurile enumerate supra, trebuia să argumenteze legătura dintre presupusele acțiuni culpabile ale lui Petru Popa față de angajatorul său –

SRL „Prim Acord” și a raporturilor juridico-civile existente între Vitalie Reu și Petru Popa.

În această consecvență, Colegiul consideră că instanța de apel a judecat formal cauza, iar concluziile acesteia sunt trase în urma neelucidării tuturor circumstanțelor faptice ale speței, nedeterminării obiectului acțiunii civile și a unei analize superficiale a pretențiilor reclamantului. Așa, prin prisma efectului devolutiv al apelului cu care a fost investit prin lege, instanța de apel avea obligația la judecarea fondului cauzei să stabilească cert care sunt pretențiile reclamantului, precum și natura obligațiilor sinalagmatice ale lui Vitalie Reu și Petru Popa.

Astfel, instanța de recurs observă că instanța de apel a judecat formal cauza, nu a cercetat în de ajuns starea de fapt a speței și nu a determinat obiectul acțiunii, fapt ce constituie o violare a articolului 6 §1 CEDO și a dreptului litiganților la un proces echitabil.

La aspectul dat este imperioasă jurisprudența CtEDO în cauza *Hiro Balani vs. Spania*, în care Înalta Curte a notat că, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

La caz este evident că, circumstanțele constatate de instanța de apel nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției emise. Or, instanța de apel s-a abținut de a da răspuns la toate criticile formulate de către reclamantul Vitalie Reu în cererea de chemare în judecată.

În circumstanțele date, instanța de recurs este în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții date de Curtea de Apel Chișinău și de a verifica temeinicia și legalitatea în fond a acestei soluții, fapt pentru care decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată.

Cu titlu subsecvent, Colegiul consideră că aceeași soartă o are și decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, deoarece este un act judecătoresc de dispoziție subsecvent deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și care o completează.

Coroborând circumstanțele ce preced, instanța de recurs conchide temeinicia recursurilor declarate de Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Ion Cernolev, împotriva deciziei din 15 iunie 2022 și deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, deoarece soluția instanței de apel este bazată pe neelucidarea circumstanțelor speței, nedeterminarea obiectului acțiunii și este adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

Dat fiind faptul că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței și nu a determinat obiectul acțiunii, iar drept consecință a

interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și a emis o decizie neîntemeiată, dictată de concluzii nemotivate, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității casării integrale a deciziei din 15 iunie 2022 și deciziei suplimentare din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de Vitalie Reu, reprezentat de avocatul Ion Cernolev.

Se casează integral decizia din 15 iunie 2022 și decizia suplimentară din 09 noiembrie 2022 ale Curții de Apel Chișinău, adoptate în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Reu împotriva lui Petru Popa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru